

Datum van inontvangstneming : 24/04/2025

Zaak C-153/25

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

20 februari 2025

Verwijzende rechter:

Corte costituzionale (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

20 februari 2025

Verzoekende partijen:

Acea Produzione S.p.a.

Andromeda PV S.r.l. e.a.

Esso Italiana S.r.l.

Engie Italia S.p.a. e.a.

Tamoil Italia S.p.a.

Engycalor Energia Calore S.r.l.

Energie S.p.a.

B&G Servizi Rete ed Extrarete S.r.l.

SOM S.p.a.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Aan de Corte costituzionale (grondwettelijk hof, Italië) zijn door de Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (bestuursrechter in eerste aanleg Latium, Italië; hierna: „TAR Lazio”), de Corte di giustizia tributaria di primo grado di Messina (belastingrechter in eerste aanleg Messina, Italië) en de Corte di giustizia tributaria di primo grado di Trieste (belastingrechter in eerste aanleg Triëst, Italië)

vragen voorgelegd over de grondwettigheid van artikel 1, leden 115 tot en met 119, van wet nr. 197 van 29 december 2022 wegens vermeende schending van artikel 117, eerste alinea, Costituzione (grondwet) waarin is bepaald dat het Unierecht in acht moet worden genomen, en de artikelen 3 en 53 Costituzione inzake de beginselen van gelijkheid, evenredigheid, redelijkheid en draagkracht.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële verwijzing

De prejudiciële verwijzing betreft de vraag of de artikelen 1, 2 en 14 van verordening (EU) 2022/1854, gelezen in het licht van de overwegingen 6 tot en met 12, 14, 15, 40, 41, 45, 46, 50, 51 en 63 van die verordening, in de weg staan aan de vaststelling van een nationale maatregel – welke gelijkwaardig is aan de bij die verordening ingevoerde solidariteitsbijdrage – die ook van toepassing is op elektriciteitsproducenten en -handelaren en andere categorieën marktdeelnemers die niet onder de bepalingen van die verordening vallen, indien die entiteiten in 2022 uitzonderlijke winsten hebben behaald in verband met de bijzondere economische situatie van dat moment.

Artikel 267 VWEU

Prejudiciële vraag

„Verzetten de artikelen 1, 2 en 14 van verordening (EU) 2022/1854 van de Raad van 6 oktober 2022 betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen, mede gelezen in het licht van de relevante overwegingen (met name de overwegingen 6 tot en met 12, 14, 15, 40, 41, 45, 46, 50, 51 en 63), zich tegen de vaststelling van een aan de solidariteitsbijdrage gelijkwaardige nationale regeling als die van artikel 1, leden 115 tot en met 119, van Legge n. 197 – Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2023 e bilancio pluriennale per il triennio 2023-2025 (wet nr. 197 – Staatsbegroting voor 2023 en driejarenbegroting voor 2023-2025) van 29 december 2022, voor zover die maatregel ook wordt opgelegd aan elektriciteitsproducenten en -handelaren, alsmede aan distributeurs van en handelaren in aardolieproducten, handelaren in methaangas en aardgas, en aan degenen die elektriciteit, aardgas, methaangas of aardolieproducten importeren of die goederen vanuit andere lidstaten van de Europese Unie op het grondgebied van de Staat binnenbrengen, indien zij in 2022 aan de conjunctuur gerelateerde uitzonderlijke winsten hebben behaald?”

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EU) 2022/1854 van de Raad van 6 oktober 2022 betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen, de artikelen 1, 2 en 14.

In het bijzonder bepaalt artikel 14, met het opschrift „Ondersteuning van eindafnemers van energie door middel van een tijdelijke solidariteitsbijdrage”, het volgende:

„1. Op het surplus aan winsten uit activiteiten door Unie-ondernemingen en vaste inrichtingen in de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage wordt een verplichte tijdelijke solidariteitsbijdrage geheven, tenzij de lidstaten gelijkwaardige nationale maatregelen hebben vastgesteld.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de vastgestelde gelijkwaardige nationale maatregelen vergelijkbare doelstellingen hebben en worden onderworpen aan vergelijkbare regels als de tijdelijke solidariteitsbijdrage uit hoofde van deze verordening, en even hoge of hogere opbrengsten genereren dan de geschatte opbrengsten uit de solidariteitsbijdrage.

[...].”

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, artikel 122

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Legge n. 197 – Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2023 e bilancio pluriennale per il triennio 2023-2025 (wet nr. 197 – Staatsbegroting voor 2023 en driejarenbegroting voor 2023-2025) van 29 december 2022 (hierna: „wet nr. 197/2022”), artikel 1, leden 115 tot en met 119

Artikel 1, lid 115, van wet nr. 197/2022 luidt als volgt:

„Om de gevolgen van de stijging van de prijzen en tarieven in de energiesector voor bedrijven en consumenten te temperen, wordt voor het jaar 2023 een overeenkomstig lid 116 vast te stellen tijdelijke solidariteitsbijdrage ingesteld, die wordt opgelegd entiteiten die zich op het grondgebied van de Staat, met het oog op de latere wederverkoop van de goederen, bezighouden met productie van elektriciteit, entiteiten die zich bezighouden met de productie van methaangas of de winning van aardgas, entiteiten die elektriciteit, methaangas en aardgas doorverkopen en entiteiten die zich bezighouden met de productie en distributie van en handel in aardolieproducten. De bijdrage is eveneens verschuldigd door entiteiten die, met het oog op de latere wederverkoop, elektriciteit, aardgas of methaangas of aardolieproducten definitief invoeren of die goederen vanuit andere lidstaten van de Europese Unie op het grondgebied van de Staat binnenbrengen. De bijdrage is niet verschuldigd door entiteiten die zich bezighouden met de organisatie en exploitatie van platforms voor de uitwisseling van elektriciteit, gas, milieucertificaten en brandstoffen, en door kleine en micro-ondernemingen die zich bezighouden met detailhandel in brandstof voor motorvoertuigen [...]. De bijdrage is verschuldigd indien ten minste 75 % van de inkomsten in het belastingtijdvak voorafgaand aan het op 1 januari 2023 lopende tijdvak afkomstig is uit de bovengenoemde activiteiten.”

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Bij artikel 1, leden 115 tot en met 119, van wet nr. 197/2022 heeft de Italiaanse wetgever een tijdelijke solidariteitsbijdrage voor het jaar 2022 vastgesteld, die naast de in verordening (EU) 2022/1854 in aanmerking genomen entiteiten – volgens artikel 14 daarvan uitsluitend „ondernemingen en vaste inrichtingen in de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage” – aan nog andere entiteiten wordt opgelegd.
- 2 Meerdere vennootschappen die actief zijn in de energiesector zijn bij de TAR Lazio en andere rechterlijke instanties opgekomen tegen een aantal bestuurshandelingen op het gebied van de tijdelijke solidariteitsbijdrage die zijn vastgesteld op grond van artikel 1, leden 115 tot en met 119, van wet nr. 197/2022.
- 3 In het kader van die bodemprocedures is met name de vraag gerezen of die nationale regeling in overeenstemming is met de Italiaanse grondwet (Costituzione). Meer bepaald zou de genoemde nationale regeling in strijd kunnen zijn met artikel 117, eerste alinea, Costituzione wegens schending van het Unierecht, en met de artikelen 3 en 53 Costituzione betreffende de beginselen van gelijkheid, evenredigheid, redelijkheid en draagkracht.
- 4 De TAR Lazio en de andere door verzoeksters aangezochte rechterlijke instanties hebben vervolgens bij meerdere beschikkingen vragen voorgelegd aan de Corte costituzionale over de grondwettigheid van artikel 1, leden 115 tot en met 119, van wet nr. 197/2022 wegens vermeende schending van de artikelen 3 en 53 en artikel 117, eerste alinea, Costituzione.
- 5 Na te hebben geconstateerd dat de gestelde vragen betrekking hadden op dezelfde bepalingen en grotendeels vergelijkbaar waren, heeft de Corte costituzionale de verschillende zaken gevoegd om ze gezamenlijk te behandelen.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 6 De **TAR Lazio** verklaart in de motivering van zijn verwijzing naar de Corte costituzionale dat verordening 2022/1854, die is ingevoerd om het hoofd te bieden aan de ernstige crisis van de energiemarkt die de gehele Europese Unie in 2021 en 2022 heeft getroffen, beoogde een gemeenschappelijke reactie op die crisis te bieden. Dienaangaande verwijst die rechter naar overweging 9 van de verordening, waarin staat te lezen: „Ongecoördineerde nationale maatregelen kunnen de werking van de interne energiemarkt aantasten, de voorzieningszekerheid in gevaar brengen en leiden tot verdere prijsstijgingen in de lidstaten die het zwaarst door de crisis zijn getroffen.”
- 7 In die context heeft verordening 2022/1854 specifiek de entiteiten aangewezen waarop de verschillende daarin vastgestelde maatregelen moeten worden toegepast. Zo is aan producenten van hernieuwbare energie een plafond op

marktinkomsten opgelegd (de artikelen 6 en 7 van de verordening), terwijl aan ondernemingen met activiteiten in de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage een tijdelijke solidariteitsbijdrage is opgelegd [artikel 2, punt 17) en artikel 14 van de verordening]. Dit onderscheid tussen de entiteiten waarop de maatregelen van toepassing zijn, zou worden gerechtvaardigd door de verschillen tussen de handelspraktijken en het regelgevingskader van de respectieve sectoren.

- 8 Volgens de TAR Lazio is de tijdelijke solidariteitsbijdrage, mede gezien de overwegingen 14, 45, 50 en 51 van verordening 2022/1854 en het voorstel van de Europese Commissie van 14 september 2022 voor een verordening van de Raad betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen, [COM(2022) 473 final], een passende maatregel uitsluitend ten aanzien van entiteiten upstream in de energieketen die zich in de olie- en gassector met winning en raffinage bezighouden. Alleen deze entiteiten hebben immers, bij gelijkblijvende kosten, de zogeheten windfall profits of uitzonderlijke winsten behaald, dat wil zeggen, veel hogere winsten dan normaal die verband houden met de bijzondere situatie van de energiecrisis.
- 9 Aangezien artikel 1, leden 115 tot en met 119, van wet nr. 197/2022 de kring van entiteiten waarop de tijdelijke solidariteitsbijdrage van toepassing is groter maakt ten opzichte van de in artikel 2, punt 17), en artikel 14 van verordening 2022/1854 genoemde entiteiten, is deze bepaling volgens de TAR Lazio in strijd met die verordening.
- 10 Voorts is de TAR Lazio van oordeel dat de nationale wetgever niet kan worden geacht een gelijkwaardige nationale maatregel te hebben vastgesteld, zoals is toegestaan op grond van artikel 14, lid 2, van verordening 2022/1854. Die rechter meent namelijk dat, in het licht van overweging 63 van de verordening, uitsluitend de maatregelen die betrekking hebben op de specifieke sector van winning en raffinage – die wordt gekenmerkt door bijzondere bedrijfsdynamieken – als gelijkwaardige nationale maatregel kunnen worden aangemerkt.
- 11 De **Italiaanse regering** voert daarentegen aan dat de door de nationale wetgever ingevoerde solidariteitsbijdrage een gelijkwaardige nationale maatregel is. Meer bepaald voert zij aan dat overweging 63 van verordening 2022/1854 uitsluitend een weerlegbaar vermoeden bevat dat de maatregelen betreffende de sector upstream in de energieketen als gelijkwaardige maatregelen worden beschouwd. Desalniettemin blijft het mogelijk om ook maatregelen die betrekking hebben op andere entiteiten als gelijkwaardig te beschouwen, indien die entiteiten eveneens uitzonderlijke winsten hebben behaald in verband met de bijzondere economische conjunctuur.
- 12 Volgens de Italiaanse regering wordt deze uitlegging onderbouwd door de omstandigheid dat verordening 2022/1854 is vastgesteld op grond van artikel 122, lid 1, VWEU. Die bepaling rechtvaardigt namelijk een uitzonderlijke noodmaatregel op een bepaald gebied, zoals dat van fiscaal beleid en in het bijzonder directe belastingen, die anders onder de exclusieve bevoegdheid van de

lidstaten zou vallen. Ten aanzien van alle aspecten die niet uitdrukkelijk onder de werkingssfeer van die verordening vallen, blijven de lidstaten bijgevolg volledig bevoegd.

- 13 Tot slot hebben de **verzoekende vennootschappen** argumenten aangevoerd die grotendeels vergelijkbaar zijn met die van de TAR Lazio.
- 14 Zo stellen zij dat de Uniewetgever de bedoeling had om in verschillende maatregelen te voorzien, te weten het plafond op inkomsten voor ondernemingen met activiteiten in de sector van de productie van elektriciteit uit inframarginale energiebronnen, en de solidariteitsbijdrage voor ondernemingen met activiteiten in de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage. Die gedifferentieerde benadering strekt ertoe mededingingsverstoringen te vermijden, en investeringen in de sector van hernieuwbare energiebronnen in stand te houden en te stimuleren.
- 15 In strijd met de bepalingen van verordening 2022/1854 heeft de Italiaanse wetgever de solidariteitsbijdrage echter ook opgelegd aan marktdeelnemers in de elektriciteitssector, bovenop het in artikel 1, lid 30, van wet nr. 197/2022 bedoelde plafond op inkomsten, en aan entiteiten downstream in de olie- en gasketen.
- 16 Volgens verzoeksters kan evenmin worden betoogd dat de door de Italiaanse wetgever vastgestelde maatregel gelijkwaardig is aan de in verordening 2022/1854 bedoelde maatregel, aangezien gelijkwaardige maatregelen volgens overweging 63 daarvan uitsluitend betrekking hebben op de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage.
- 17 Daarnaast heeft Italiaanse wetgever de heffingsgrondslag uitgebreid en het toepasselijke tarief verhoogd, waardoor een zwaardere belastingheffing is ingevoerd dan voorzien in verordening 2022/1854.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 18 De verwijzende rechter, de Corte costituzionale, brengt in de eerste plaats in herinnering dat de Europese Unie met die verordening heeft bedoeld het hoofd te bieden aan de uitzonderlijke crisis in de energiesector die eind 2021 en tijdens 2022 heeft plaatsgevonden.
- 19 In die periode heeft de aanzienlijke stijging van de gasprijs met name geleid tot een drastische stijging van de eindprijs voor elektriciteit voor huishoudens en ondernemingen, zoals uitgebreid geïllustreerd in het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende de evaluatie van noodinterventies in verband met de hoge energieprijzen overeenkomstig verordening (EU) 2022/1854 van de Raad van 5 juni 2023 [COM(2023) 302 final].

- 20 In die situatie heeft de Europese Unie allereerst actie ondernomen met de mededeling van de Commissie „REPowerEU: een gemeenschappelijk Europees optreden voor betaalbare, veiligere en duurzamere energie” van 8 maart 2022 [COM(2022) 108 final], en vervolgens met het voorstel van de Europese Commissie van 14 september 2022 voor een verordening van de Raad betreffende een noodinterventie in verband met de hoge energieprijzen, [COM(2022) 473 final], en tot slot met verordening 2022/1854, die is vastgesteld op de rechtsgrondslag van artikel 122, lid 1, VWEU.
- 21 Deze laatste bepaling biedt de Raad de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen, bij absolute meerderheid en zonder het Parlement te raadplegen, voor de noodsituatie passende regelgevende en bestuurlijke maatregelen vast te stellen „in een geest van solidariteit tussen de lidstaten [...], met name indien zich bij de voorziening van bepaalde producten, in het bijzonder op energiegebied, ernstige moeilijkheden voordoen”.
- 22 In de tweede plaats merkt de verwijzende rechter op dat in de overwegingen van verordening 2022/1854 haar doeleinden zijn uiteenzet, die als volgt kunnen worden samengevat:
 - het verzachten van de gevolgen van de stijging van de energieprijzen voor consumenten en ondernemingen;
 - het ondersteunen van de overheidsfinanciën van de lidstaten om ervoor te zorgen dat zij over voldoende middelen beschikken om de gevolgen van de prijsstijging voor consumenten en ondernemingen te beperken, door de entiteiten aan te spreken die door de energiecrisis uitzonderlijke winsten hebben behaald;
 - de totstandbrenging van een kader van eenvormige en gecoördineerde ingrepen in de hele Unie;
 - het voorkomen dat de sterke stijging van de energieprijzen leidt tot een stijging van de algemene inflatie in de eurozone en een vertraging van de economische groei in de Unie.
- 23 In de derde plaats merkt de verwijzende rechter op dat de belangrijkste instrumenten waarin verordening 2022/1854 voorziet om de voornoemde doelstellingen te bereiken, het zogeheten plafond op marktinkomsten (artikelen 6 tot en met 11 van de verordening) en de tijdelijke solidariteitsbijdrage (artikelen 14 tot en met 18 van de verordening) zijn.
- 24 Volgens de verordening wordt het plafond op inkomsten, dat is vastgesteld op 180 EUR per MWh opgewekte energie, opgelegd aan exploitanten van zogeheten inframarginale energiebronnen, dat wil zeggen, producenten van elektriciteit die wordt opgewekt uit de in artikel 7, lid 1, van de verordening vastgestelde bronnen met lagere marginale kosten. De solidariteitsbijdrage wordt daarentegen opgelegd aan „Unie-ondernemingen en vaste inrichtingen met activiteiten in de sectoren

ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage” (artikel 2, punt 19), en artikel 14, lid 1, van de verordening) „waarvan de omzet voor ten minste 75 % gekoppeld is aan de winning, ontginning, raffinage van aardolie en/of de vervaardiging van cokesovenproducten” [artikel 2, punt 17), van de verordening].

- 25 In de vierde plaats merkt de verwijzende rechter op dat de verordening enerzijds in de artikelen 14 tot en met 16 de lidstaten heeft voorgeschreven om de solidariteitsbijdrage in het boekjaar 2022 en/of het boekjaar 2023 vast te stellen, de grondslag voor de berekening ervan heeft vastgesteld, en heeft bepaald dat de solidariteitsheffing boven op de belastingen komt die op grond van het nationale recht van een lidstaat van toepassing zijn.
- 26 Anderzijds heeft verordening 2022/1854 de lidstaten vrijgelaten om, als alternatief voor de solidariteitsbijdrage, gelijkwaardige nationale maatregelen vast te stellen die bijdragen tot de betaalbaarheid van energie [artikel 2, punt 21), van de verordening] en die „vergelijkbare doelstellingen hebben [...] als de tijdelijke solidariteitsbijdrage [...], en even hoge of hogere opbrengsten genereren dan de geschatte opbrengsten uit de solidariteitsbijdrage” (artikel 14, lid 2, van de verordening). Wat de inhoud van het begrip „gelijkwaardige maatregel” betreft, verwijst de verwijzende rechter eveneens naar overweging 63 van de verordening.
- 27 In deze context merkt de verwijzende rechter op dat verordening 2022/1854 weliswaar rechtstreeks toepasselijk en bindend is, maar de lidstaten toch een grote mate van autonomie laat, zodat zij met name gelijkwaardige nationale maatregelen kunnen invoeren waarvan de heffingsgrondslag en het tarief niet vooraf zijn vastgesteld.
- 28 In dit verband merkt de verwijzende rechter op dat de Italiaanse wetgever met wet nr. 197/2022 ten eerste een plafond op inkomsten in het nationale recht heeft ingevoerd, en zich dus volledig heeft geconformeerd aan de bepalingen van verordening 2022/1854 (artikel 1, lid 30, van wet nr. 197/2022). Ten tweede heeft de Italiaanse wetgever, wat de solidariteitsbijdrage betreft, een gelijkwaardige belastingmaatregel ingevoerd, uitsluitend voor het jaar 2023 (artikel 1, leden 115-119 van wet nr. 197/2022). Deze gelijkwaardige belastingmaatregel is in het bijzonder niet alleen opgelegd aan entiteiten met activiteiten in de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage, dat wil zeggen de zogeheten upstream-exploitanten in de keten van de productie en distributie van aardolieproducten, maar ook aan de zogeheten downstream-exploitanten, dat wil zeggen entiteiten die zich bezighouden met de marketing en distributie van eindproducten en elektriciteit (artikel 1, lid 115, van wet nr. 197/2022).
- 29 Enerzijds wijzen volgens de verwijzende rechter bepaalde elementen erop dat artikel 1, lid 115, van wet nr. 197/2022, en met name de uitbreiding van de kring van entiteiten waarop de tijdelijke solidariteitsbijdrage van toepassing is, onverenigbaar is met verordening 2022/1854.

- 30 Dit betreft ten eerste de letterlijke bewoordingen van verordening 2022/1854, die de solidariteitsheffing uitsluitend oplegt aan ondernemingen met activiteiten in de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage, terwijl het plafond op inkomsten alleen geldt voor exploitanten van inframarginale energiebronnen. Ten tweede lijken de overwegingen van de verordening te bevestigen dat de verschillende maatregelen in subjectief opzicht los van elkaar staan, waarvoor als reden is opgegeven dat de verschillende entiteiten in de energiesector verschillende handelspraktijken hebben. Ten derde staat in overweging 63 van de verordening te lezen dat de vergelijkbare nationale maatregelen uitsluitend betrekking zouden moeten hebben op „activiteiten van de sectoren ruwe aardolie, aardgas, kolen en raffinage”. Ten vierde wordt in de overwegingen van de verordening meerdere malen gewezen op de noodzaak van een gezamenlijke en gecoördineerde inspanning van de Unie, met name om versnippering van de interne markt te voorkomen.
- 31 Anderzijds zijn er volgens de verwijzende rechter tevens meerdere elementen zijn die er juist op kunnen wijzen dat de Italiaanse regeling verenigbaar is met verordening 2022/1854.
- 32 Dienaangaande merkt de verwijzende rechter op dat verordening 2022/1854, aangezien zij is vastgesteld op de rechtsgrondslag van artikel 122, lid 1, VWEU, niet tot doel heeft de nationale wetgevingen te harmoniseren. Integendeel, de Uniewetgever heeft uitsluitend actie ondernomen om, in een geest van solidariteit tussen de lidstaten, een economische noodsituatie aan te pakken die de gehele eurozone betreft, zonder afbreuk te doen aan de algemene bevoegdheid van de lidstaten op het gebied van directe belastingen.
- 33 In deze omstandigheden moet volgens de verwijzende rechter in de eerste plaats de noodzaak om te voorzien in gecoördineerde maatregelen op het gebied van belastingen in de energiesector worden afgewogen tegen het solidariteitsbeginsel en de andere algemene belangen van de Europese Unie die in die verordening in aanmerking worden genomen, zoals de bescherming van consumenten, ondernemingen en huishoudens en de economische stabiliteit van de overheidsfinanciën van de lidstaten en van de eurozone in haar geheel. In dit verband heeft het Hof steeds erkend dat de lidstaten de bevoegdheid hebben om maatregelen vast te stellen die de verwezenlijking van de door de Uniewetgever gestelde doelen verder kunnen faciliteren (arrest van 11 juli 2000, Toolex, C-473/98, EU:C:2000:379, punt 30, en arrest van 19 november 2019, TSN en AKT, gevoegde zaken C-609/17 en C-610/17, EU:C:2019:981, punt 34 e.v.), mits zij op niet-discriminerende wijze worden toegepast en in overeenstemming zijn met het evenredigheidsbeginsel.
- 34 In de tweede plaats moet volgens de verwijzende rechter rekening worden gehouden met de bijzondere kenmerken van de Italiaanse energiecontext. Italië is namelijk een van de meest van aardgas afhankelijke lidstaten, met als gevolg dat de prijsstijging van gas en elektriciteit voor eindgebruikers in 2022 tot de hoogste in Europa behoorde. Daarnaast zijn er op Italiaans grondgebied geen significante

activiteiten in de steenkool- en oliewinningssector die voldoende middelen zouden kunnen genereren voor de financiering van de maatregelen ter bescherming van ondernemingen en huishoudens die nodig zijn om de uitzonderlijke crisissituatie het hoofd te bieden.

- 35 In het licht van deze elementen kan de uitbreiding van de kring van entiteiten waarop de tijdelijke solidariteitsbijdrage van toepassing is op grond van artikel 1, lid 115, van wet nr. 197/2022 worden beschouwd als een gelijkwaardige maatregel, althans als een toepassing van de algemene bevoegdheid van de lidstaten op het gebied van de directe belastingen, die is uitgeoefend met inachtneming van het solidariteitsbeginsel en de doelstellingen van verordening 2022/1854.
- 36 Uit het bovenstaande volgt dat het Hof moet worden verzocht om uitlegging van voornoemde bepalingen van Unierecht, die noodzakelijk is voor de beantwoording van de aan de verwijzende rechter voorgelegde grondwettigheidsvragen.